

Natur

PÅ TORSDAG

En populærvitenskapelig foredrags-serie på MOSTUN NATURSENTER i Stavanger 26. sept.–24. okt. 2013

RØDKNAPPSANDBIE – KRITISK TRUET. FOTO: AGNE ØDEGAARD.

Foredrag på Mostun høsten 2013

TORSDAG 26. SEPTEMBER KL. 18.30–19.30

- "Jeg gikk en tur på stien og søkte skogens ro"

TORSDAG 3. OKTOBER KL. 19.00–20.00

- Bien og blomsten – kan vi klare oss uten?

TORSDAG 10. OKTOBER KL. 19.00–21.00

- Fremmede arter – en tapt kamp?
- Lupiner i sanddynene – vakre og uønskete
- Skjøtsel – en trussel mot naturmangfoldet?

TORSDAG 17. OKTOBER KL. 19.00–20.00

- Måker i byen - hvor kommer de fra?

TORSDAG 24. OKTOBER KL. 19.00–20.00

- Hvorfor elsker kråkene Mosvatnet?

ÅPEN KAFÉ, BUTIKK OG UTSTILLINGER

(KUN KONTANTER)

ARRANGØR: **Naturvernforbundet i Rogaland**
i samarbeid med Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Stavanger Turistforening, Jærsoppen, Norsk Ornitologisk Forening og Norsk Botanisk Forening.

Naturvernforbundet
i Rogaland

Natur PÅ TORSDAG

PROGRAM

TORSDAG 26. SEPTEMBER KL. 18.30–19.30

“Jeg gikk en tur på stien og søkte skogens ro”

Ved dr.scient Annette Bischoff, Høgskolen i Telemark

Vi tilrettelegger mange stier og vi øker stadig graden av tilrettelegging. Hvordan påvirker dette naturopplevelsen og den relasjonen som skapes mellom turgåeren og naturen?

BREDT, BEINT OG BELYST! TILRETTELAGT TURVEI GJENNOM KYSTLYNGHEIA V/RESNES. FOTO: ERIK THORING

TORSDAG 3. OKTOBER KL. 19.00–20.00

Bien og blomsten - kan vi klare oss uten?

Ved seniorforsker Frode Ødegaard, Norsk institutt for naturforskning

Bier er avgjørende for bestøving av planter i matproduksjon. Vi hører mye om at biene sliter, men hva er det egentlig som skjer og hvordan er situasjonen hos oss? Visste du f.eks. at vi har hele 205 forskjellige arter av ville bier og humler i Norge?

NORGE HAR 205 ARTER VILLE BIER OG HUMLER. HER ER EN AV DEM. FOTO: NINA

TORSDAG 10. OKTOBER KL. 19.00–21.00

Fremmede arter – en tapt kamp?

Ved ass.fylkesmiljøvernssjef Per Kr. Austbø, fylkesmannen i Rogaland

Tall fra Artsdatabanken viser at det finnes 1 080 fremmede arter i Norge som klarer å formere seg. Omtrent 20 % av disse regnes for å utgjøre enten en svært høy risiko eller høy risiko for landets naturmangfold. Hva er forvaltningens plan for å stanse dette?

Lupiner i sanddynene – vakre og uønskete

Ved Knut Henrik Dagestad, Statens naturoppsyn

Jærstrendenes unike plantemangfold er truet av lupiner og andre fremmede arter. Dagestad har drevet systematisk skjøtsel i verneområdet og forteller om erfaringer og effekter av innsatsen så langt.

LUPINER PÅ JÆRSTRENDENE TRUER NATURMANGFOLDET. FOTO: ODD INGE WORSØE

Skjøtsel – en trussel mot naturmangfoldet?

Ved Olav Balle, Jærsoppen - nyttevekstforeningen avd. Sør-Rogaland

Kan tiltak mot fremmede arter føre til utarming av naturmangfoldet? - Og kan slike skjøtselstiltak faktisk ha negative konsekvenser for blant annet rødlista arter? Balle stiller kritiske spørsmål til forvaltningen.

Det blir lagt inn kaffepause med litt å bite i. Innledningene avsluttes med åpen debatt.

TORSDAG 17. OKTOBER KL. 19.00–20.00

Måker i byen – hvor kommer de fra?

Ved konservator Alf Tore Mjøs, Museum Stavanger

Vi ser en sakte, men sikker økning av takhekkende måker i flere norske byer. Hva kjennetegner disse bestandene, hvilke individer er det som trekker til byen og hvordan er overlevelsen til disse fuglene. Dette er noen av spørsmålene som søkes besvart i prosjektet URBPOP.

HETTEMÅKENE TRIVES GODT I ANEDAMMEN I MOSVATNET. FOTO: ANNE ELISABETH CARLSEN

TORSDAG 24. OKTOBER KL. 19.00–20.00

Oppmøte på Mosvangen Camping kl 18.30 for de som ønsker å gå med Øyvind Gjerde gjennom kråkeskogen til Mostun.

Hvorfor elsker kråkene Mosvatnet?

Ved feltornitolog Øyvind Gjerde, Norsk Ornitologisk Forening

Øyvind har studert det særegne kråketrekket til Mosvatnet i mer enn 20 år, og vet mer enn noen andre om kråkefuglenes adferd og trekkmonster. Dette er en ønskereprise fra i fjor supplert med vinterens observasjoner og inntrykk.

OM FOREDRAGSHOLDERNE

ANNETTE BISCHOFF

Annette Bischoff er leder ved Institutt for idrett og friluftslivsfag ved Høgskolen i Telemark, der hun har jobbet med å utdanne veiledere i friluftsliv ved høgskolen siden 1993. De seneste årene har hun jobbet med forskning på stier, mennesker og naturopplevelse. Hennes hovedspørsmål gjennom mange år har vært "hva er det naturen gjør med oss?" og "hvordan kan man som veileder, pedagog eller forvalter bidra til å utløse de potensialer som finnes i naturmøtet?"

FRODE ØDEGAARD

Frode Ødegaard er seniorforsker ved Norsk institutt for naturforskning der han jobber med en rekke problemstillinger innen artsmangfold og bevaringsbiologi hos insekter både i Norge og internasjonalt. De siste årene har han jobbet mye med forskning, kartlegging og formidling knyttet til status og tilbakegang for ville bier i Norge.

PER KR. AUSTBØ

Per Kristian Austbø er ass. fylkesmiljøvernseksjonleder og leder av naturvernseksjonen ved fylkesmannens miljøvernavdeling i Rogaland. De siste 20 årene har han særlig arbeidet med vern etter naturvernloven, forvaltningsplaner for verneområdene samt med kulturlandskap, friluftsliv og miljølære.

KNUT. H. DAGESTAD

Knut Henrik Dagestad er naturforvalter fra Høgskolen i Telemark og er siden 2004 ansatt i Statens Naturoppsyn Stavanger med tilsynsansvar for kystsonen og lavlandet i Sør-Rogaland. I tillegg til å påse at vernereglene i RAMSAR-områdene og Jærstrendene landskapsvernområde blir overholdt, driver han en lang rekke skjøtselstiltak i verneområdene.

OLAV BALLE

Olav Balle er utdannet planteøkolog og bosatt i Stavanger. Han er driver mye med formidling først og fremst gjennom Jærsoppen der han er styremedlem.

ØYVIND GJERDE

Øyvind Gjerde er samfunnsviter og daglig leder av FN-sambandet Rogaland. Han er opprinnelig fra Molde og har engasjert seg i ulike typer naturvernarbeid med særlig vekt på formidling. Gjerde er aktivt medlem av Norsk Ornitologisk Forening og har de siste tre årene foretatt en omfattende dokumentasjon av vinterbestandene av kråke og kaie på Jæren.

ALF TORE MJØS

Alf Tore Mjøs er konservator ved naturhistorisk avdeling Museum Stavanger. Han er leder av den nasjonale Ringmerkingssentralen og er selv en aktiv ringmerker på Revtangen Ornitologiske stasjon som eies og drives av museet. Mjøs deltar i prosjektet URBPOP (URBanePOPulasjoner) som er etablert siden 2011 for å skaffe mer kunnskap om urbane måker i Norge.

HER FINNER DU OSS

STAVANGER KOMMUNE

SANDNES KOMMUNE

SOLA KOMMUNE

ROGALAND FYLKESKOMMUNE

LAYOUT/KART: ELLEN JEPSON / TRYKK: GUNNARSHAUG

Før: Plastemballasje
Nå: Skjerm

Før: PC-skjerm
Nå: Sykkellykt

Før: Hermetikkbukser
Nå: Sykkelramme

Før: Vaskemaskin
Nå: Tannhjul

Før: Pizzaske
Nå: Brosjyre

Fra null verdi til full verdi!

Alt du kildesorterer blir til noe nytt. Da spares råstoff, energi og miljø. Takk for at du er med!

I·V·A·R

sortere.no - kildesortering på nett

Besøk Mostun natursenter!

Mostun natursenter drives av Naturvernforbundet i samarbeid med Stavanger kommune, Ornitologisk forening og Botanisk forening. Mostun har sammen med friluftsfyret Kvasseheim og friluftshuset Orre status som nasjonalt våtmarkssenter. Kom innom og se hva vi har å by på:

- Kafé med salg økologiske vafler, kaffe og saft.
- Utstillinger og gratis informasjonsmateriell.
- Butikk med naturbøker, fuglekasser, plakater, luper, bordbrikker og mye mer.

Åpent søndager fra og med 29. september til og med 22. desember fra kl. 12.00–15.00. (21. oktober stengt pga. arrangement)

Les siste nytt om Mostun og Mosvatnet på www.mostun.no

MOSTUN NATURSENTER HOLDER SØNDAGSÅPENT FRA 29. SEPTEMBER OG FRAM TIL JUL. FOTO: ERIK THORING

AKTIVITETSDAG

– på tvers av generasjoner
rundt Mosvatnet

Vi inviterer seniorer, barn og voksne til en spesiell aktivitetsdag ved Mosvatnet. Gå i eget tempo og start hvor som helst rundt vannet. Snart kommer dere til en av de syv postene med leker fra gamle dager, nærkontakt med den rike naturen rundt vannet og historiske glimt. **Dato: Søndag 29. september.**

Start: Hvor som helst rundt vannet. **Tid:** 12.00–15.00. Åpning av dagen markeres med lurspill ved Mosvangen camping kl 12.00. Premiering av natursti. Gratis å delta. Ingen påmelding.

Tur nr. 910. Flere detaljer på www.stavanger-turistforening.no

BLI MEDLEM I NATURVERNFORBUNDET!

Kun kr 100,- i verveuka fra 21 til 29. september!

Kjøp medlemskap på Mostun eller via vår hjemmeside www.naturvern.no/rogaland.

Eller send SMS med kodeord NATUR til 2377.